
Zeer geachte en zeer gewenschte toehoorders.

In de werkzaamheid der geestelijke factoren die hun invloed uitoefenen en hun kracht openbaren in het leven der menschheid is een soortgelijk verschijnsel op te merken als in het wassen en vallen van het water bij vloed en ebbe zich aanschouwen laat. Men ziet herhaaldelijk hoe in deze geestelijke factoren aanvanke-lijk eene stuwende kracht in ééne bepaalde richting werkt, terwijl zich straks met al meerder duidelijkheid een ommekeer afteekent, en eene beweging in tegengestelden zin te constateeren valt. Vloed en ebbe.

Ook de wetenschap maakt hierop geene uitzondering. Wat men zich soms van haar voorstelt, dat zij zich bestendig in rechtlijnige ontwikkeling voortbeweegt, gestadig nieuwe, absolute en onfeilbare kennis toevoegende aan den reeds voorhanden schat, zoodat zij op elk willekeurig oogenblik in staat zou zijn als opperste rechter een rechtvaardige en juiste uitspraak te doen aangaande elk vraagstuk waaromtrent zij zich een beslissend oordeel heeft gevormd, is ten eenenmale met de werkelijkheid in strijd. Zij ziet zich meer dan eens genoodzaakt een weg dien zij had ingeslagen te verlaten en terug te keeren op hare schreden, zelfs waar ze over de grootst mogelijke zekerheid te beschikken scheen. Ook in de wetenschap doen zich vloed en ebbe gevoelen.

Ik herinner u daaraan, omdat het mij wil voorkomen dat er op het engere gebied van dat deel der Theologische wetenschap waarvan mij aan deze Universiteit de beoefening voornamelijk wordt toevertrouwd, namelijk de studie des Ouden Testaments, juist in onze dagen van zulk een ommekeer sprake is. Zooals ik het zie, zijn wij thans op dat gebied toe aan eene kentering van het tij. En ik wil in deze oogenblikken pogen u van dit mijn inzicht deelgenoot te maken.